

Universitatea Tehnică a Moldovei

**Aplicabilitatea materialelor de construcție la
reabilitarea clădirilor istorice**

Student:

Domenti Radu

Conducător:

**Albu Svetlana,
prof.univ., dr.hab.**

Chișinău, 2020

Rezumat

Prezenta lucrare, elaborată de studentul grupei MPC-1906, Domentii Radu, reprezintă o teză de master. Titlul tezei este unul sugestiv: „*Aplicabilitatea materialelor de construcție la reabilitarea clădirilor istorice*”. Lucrarea este una complexă și include: cuprins, introducere, 3 capitole, fiecare capitol la rândul său fiind compus din subcapitole, concluzii, bibliografie și anexe.

Cuvinte-cheie: patrimoniu, clădiri istorice, reabilitare, materiale de construcție, zăcăminte.

Primul capitol *ABORDĂRI TEORETICE PRIVIND CONSTRUCȚIA CLĂDIRILOR CU VALOARE ISTORICĂ ȘI ARHITECTURALĂ* reflectă aspectul teoretic și istoric al temei analizate și conține 3 subcapitole.

Al doilea capitol *REABILITAREA CLĂDIRILOR ISTORICE* ilustrează principiile și materialele utilizate în procesul de reabilitare și aspectul legal privind clădirile istorice și modul de intervenție asupra acestora – conține 3 subcapitole.

Al treilea capitol *ANALIZA MATERIALELOR UTILIZATE LA RESTAURAREA CLĂDIRILOR ISTORICE* prezintă detaliat materialele și zăcămintele minerale de pe teritoriul R. Moldova care pot fi utilizate în procesul de restaurare precum și analiza unui proiect de reabilitare a clădirii istorice și conține 3 subcapitole.

Obiectivul principal abordat în teza de master fost identificarea materialelor de construcție necesare pentru reabilitarea clădirilor istorice, pentru aceasta s-a făcut analiza asupra modului de evidență și arhivare a datelor legate de aceste clădiri, s-a făcut un studiu asupra materialelor de construcție din care au fost construite aceste edificii, au fost stabilite principiile de reabilitare a clădirilor istorice și importanța selectării corecte a materialelor de construcție care ar păstra identitatea arhitecturală și în același timp ar spori rezistența structurală. S-a analizat cadrul legislativ din domeniu, în vederea stabilirii lacunelor care facilitează ignoranța și crimele care se fac față de patrimoniul cultural al țării. La fel a fost efectuată o analiză pe republică a zăcămintelor de substanțe minerale utile care ar putea servi ca materie primă pentru reabilitarea edificiilor culturale ale republicii.

În rezultat a fost efectuată identificarea zonelor de extragere care ar putea servi drept surse de materiale de construcție, potrivite pentru o reabilitare autentică. Astfel, este necesar doar de a se stabili clădirile care au nevoie de reabilitare urgentă și de a fi efectuată o expertiză asupra lor pentru a se stabili materialul potrivit pentru lucrările de restaurare.

Summary

This work, prepared by the student of the MPC-1906 group, Domenti Radu, is a master degree thesis. The title of the thesis is suggestive: "The applicability of construction materials to the rehabilitation of historical buildings". This document includes: table of contents, introduction, 3 chapters, each chapter being composed of subchapters, conclusions, bibliography and annexes.

Keywords: heritage, historical buildings, rehabilitation, construction materials and mineral deposits.

The first chapter THEORETICAL APPROACHES REGARDING THE CONSTRUCTION OF BUILDINGS WITH HISTORICAL AND ARCHITECTURAL VALUE reflects the theoretical and historical aspect of the analyzed topic and contains 3 subchapters.

The second chapter REHABILITATION OF HISTORICAL BUILDINGS illustrates the principles and materials used in the rehabilitation process and the legal aspect of historical buildings and how to restore them - contains 3 subchapters.

The third chapter ANALYSIS OF MATERIALS USED IN THE RESTORATION OF HISTORICAL BUILDINGS presents in details the materials and mineral deposits on the territory of the Republic of Moldova that can be used during the restoration process and the analysis of a rehabilitation projects of the historical buildings and contains 3 subchapters.

The main objective addressed in the master's thesis was to identify the construction materials needed for the rehabilitation of historical buildings. The analysis was made on how to record and archive data related to these buildings. The study was made on the construction materials from which they were built. The principle of rehabilitation of historical buildings and the importance of the correct selection of materials that would preserve the architectural identity and at the same time increase structural strength were established. The legislative framework in the field was analyzed in order to establish the gaps that facilitate the ignorance and the crimes against the country's cultural heritage. Also, this analysis was made on the national deposits of useful mineral substances that could serve as a raw material for the rehabilitation of the cultural buildings of the Republic of Moldova and study on the rehabilitation project of the historical buildings.

As a result, extraction areas that could serve as sources of construction materials and are also suitable for an authentic rehabilitation were identified. Thus, it is necessary to establish the buildings that need urgent rehabilitation and to carry out an expertise on them in order to establish the right materials for the restoration works.

CUPRINS

INTRODUCERE	4
1. ABORDĂRI TEORETICE PRIVIND CONSTRUCȚIA CLĂDIRILOR CU VALOARE ISTORICĂ ȘI ARHITECTURALĂ	Error! Bookmark not defined.
1.1. Istoria construcției clădirilor în Republica Moldova	Error! Bookmark not defined.
1.2. Identificarea și clasificarea clădirilor cu valoare culturală conform destinației	Error! Bookmark not defined.
1.3. Materiale utilizate la construcția clădirilor pe teritoriul R.Moldova ...	Error! Bookmark not defined.
2. REABILITAREA CLĂDIRILOR ISTORICE	Error! Bookmark not defined.
2.1. Principii de reabilitare și sustenabilitate a clădirilor istorice	Error! Bookmark not defined.
2.2. Materiale utilizate la restaurarea clădirilor istorice	Error! Bookmark not defined.
2.3. Acte normative privind protecția și restaurarea clădirilor istorice.....	Error! Bookmark not defined.
3. ANALIZA MATERIALELOR UTILIZATE LA RESTAURAREA CLĂDIRILOR ISTORICE.....	Error! Bookmark not defined.
3.1. Zăcămintele exploatare în Republica Moldova	Error! Bookmark not defined.
3.2. Substanțele minerale utile care pot fi utilizate la restaurarea clădirilor cu valoare istorică și arhitecturală.....	Error! Bookmark not defined.
3.3. Analiza proiectului de reabilitare a casei de locuit de pe str. Pușkin 20.....	68
CONCLUZII	Error! Bookmark not defined.
BIBLIOGRAFIE	6
ANEXE	Error! Bookmark not defined.
1 Lista agenților economici care desfășoară activitatea de extragere a zăcămintelor de substanțe minerale utile la data de 01.01.2020	Error! Bookmark not defined.

INTRODUCERE

Fiecare monument arhitectural care a ajuns până la noi este o scrisoare deschisă în care citim etapele dezvoltării culturii arhitecturale și a construcției din acele vremuri. Prin structurile arhitecturale, prin cetăți și biserici, clădiri rezidențiale, conace și parcuri, cu care Moldova este bogată, generațiile anterioare ne-au transmis dragostea și mândria pentru patria mamă, pentru moștenirea culturală și pentru oameni. Conservarea monumentelor de arhitectură în Republica Moldova a devenit nu numai o problemă tehnică, ci și juridică și economică. Doar pe teritoriul municipiului Chișinău așteaptă restaurarea zeci de clădiri istorice ale marilor maeștri ai secolului al XIX-lea precum A. Bernardazzi, I. I. Spet, A. Melnikov, G. I. Toricelli, K. Zaushkevich și de la mijlocul secolului XX. V.A.Voitsekhovsky, R.E. Kurz, V.P. Mednek, P.N. Ragulin, V.E. Kalushina, V.F.Smirnov, A.V. Shchusev și alții.

Actualitatea temei investigate: „*Aplicabilitatea materialelor de construcție la reabilitarea clădirilor istorice*” se explică prin faptul că în țara noastră există o serie de monumente arhitecturale istorice de o importanță colosală care necesită reabilitare, întrucât timpul și-a pus amprenta asupra aspectului și stării acestora. Din acest motiv este bine venit un studiu asupra materialelor utilizate în procesul de renovare a acestor clădiri, așa cum ele păstrează o parte din istoria țării.

Scopul prezentei lucrări constă în cercetarea modului de reabilitare a clădirilor istorice și analiza materialelor de construcție utilizate.

Astfel, pentru realizarea scopului dat au fost propuse următoarele obiective:

- evidențierea particularităților ce țin de clădirile istorice și clasificarea acestora după destinație;
- cercetarea instrumentelor de ținere a evidenței a clădirilor istorice din Republica Moldova;
- identificarea principalelor materiale utilizate la reabilitarea clădirilor în Republica Moldova;
- examinarea zăcămintelor exploatare pe teritoriul Republicii Moldova;
- aprecierea eficienței substanțelor minerale utile la reabilitarea clădirilor istorice.

Subiectul cercetării prezentei lucrări îl constituie clădirile istorice și materialele de construcție care sunt aplicate la reabilitarea acestora. Este un subiect destul de important întrucât este foarte important să păstrăm și să conservăm ceea ce au lăsat predecesorii noștri, întrucât toate aceste clădiri istorice vechi sunt niște simboluri ale acelor timpuri trecute și prin intermediul lor se mai păstrează amintirea evenimentelor și oamenilor ce s-au perindat pe lângă aceste clădiri.

Suportul informațional îl constituie manualele de specialitate utilizate drept sursă primară în elaborarea lucrării precum și actele legislative care reglementează subiectul abordat în lucrare. Astfel la elaborarea lucrării s-a ținut cont de prevederile *Legii privind ocrotirea monumentelor, nr. 1530-XII, 22.06.1993*.

Structura lucrării „*Aplicabilitatea materialelor de construcție la reabilitarea clădirilor istorice*”, scopul și obiectivele cercetării au determinat următoarea structură a lucrării: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie și anexe.

Capitolul 1. „ABORDĂRI TEORETICE PRIVIND CONSTRUCȚIA CLĂDIRILOR ISTORICE”. Autorul descrie aspectele teoretice legate de caracteristica, clasificarea și componența clădirilor istorice de pe teritoriul Republicii Moldova.

Capitolul 2. „ RESTAURAREA CLĂDIRILOR ISTORICE ” – principiile de reabilitare și sustenabilitate a clădirilor istorice , precum și materialele de construcție utilizate la reabilitarea clădirilor istorice. La fel în capitolul doi se găsesc și aspectele legislative cu privire la patrimonial arhitectural al Republicii Moldova.

Capitolul 3. „ ANALIZA MATERIALELOR UTILIZATE LA RESTAURAREA CLĂDIRILOR ISTORICE ” presupune efectuarea unei analize complexe asupra zăcămintelor exploatate pe teritoriul Republicii Moldova și asupra zăcămintelor minerale utile care pot fi utilizate la reabilitarea clădirilor istorice.

BIBLIOGRAFIE

1. MIHAILESCU, C., SOCHIRCĂ, V., CONSTANTINOV, T., URSU, A., BOBOC, N., BEGU, A., MUNTEANU, A., BOIAN, I., MELNICIUC, O., COȘCODAN, M., NEDEALCOV, M., PREPELIȚĂ, A., VOLONTIR, N., POSTOLACHE, G., TĂRĂȚĂ, A. *Mediul geographic al Republicii Moldova*. Chișinău: Editura Știința, 2006. ISBN 978-9975-67-585-7.
2. ALBU, S., ALBU, I., URSU, V., et all *Patrimoniul arhitectural: aspecte legale, tehnice și economice*. Chișinău: Editura Tipogr. "MS Logo", 2020. 355 p. ISBN 978-9975-3481-2-6. Pp.289-299.
3. ȘTEFANIȚĂ, I., ARAMA, C., CREȚU, E., CHERDIVARĂ, A. *Cartea neagră a patrimoniului cultural al municipiului Chișinău*. Chișinău: Biroul UNESCO, 2010, 176p.
4. Nesterov, T. *Studiul privind situația orașelor istorice din Rep. Moldova*. Chișinău: 2007, p. 30.
5. BUDESCU, M., ȚĂRANU, N. *Reabilitarea construcțiilor*. Iași, Vesper, 2001.
6. PLOȘNIȚĂ, E. *Protejarea patrimoniului cultural în Basarabia*, Chișinău: Cartier, 2003.
7. EFREMOV, D., *Ghid pentru intervenții asupra clădirilor istorice din Chișinău*. Chișinău: Urban Lab, 2020
8. CIOBANU, P. SERBANIUC, E. *Unele aspecte ale evoluției demografice a orașului Chișinău în perioada 1812-1918, / Populația României. Trecut, prezent, viitor*. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană, 2006, p. 232-238.
9. BEZVICONI Gheorghe. *Semimileniul Chișinăului, Museum*. Chișinău: 1996, p. 24–27.
10. IORGA, Nicolae., *Neamul românesc în Basarabia*. București: Editura fundației culturale române, 1995, p. 90–91.
11. CIOBANU, Ștefan. *Chișinău: Museum*. Chișinău: 1996, p. 41-42.
12. MODÂRCĂ, V. *Relația centru istoric-municipiu, / Conferința Internațională*. Chișinău: 2002, p. 9-11.
13. NESTEROV, T., *Studiu privind situația orașelor istorice din Republica Moldova*. Chișinău: 2007.
14. NESTEROV, T. *Chișinău. Enciclopedie, Museum*. Chișinău: 1997, p. 89-91.
15. STAROSTENCO, P. *Chișinău. Enciclopedie, Museum*. Chișinău: 1997, p. 109, 83-84.
16. ȘLAPAC, M., BOLDUREANU, A., NICOLAI, E. IURCENCO, N. RÂBALCO, E. *Chișinău*. Chișinău: Editura Valmas-Terra Ruxanda, 1996, p. 9.

17. URSU, M., *Edificiul Muzeului Zemstvei a împlinit 100 de ani de la inaugurare*, / *Buletin Științific, Etnografie și Muzeologie, Vlumul 3(16)*. Chișinău: 2005, p. 261.
18. CHELCEA, I. *Menirea Muzeului Etnografic al Moldovei*, / *Buletin Științific, Etnografie și Muzeologie, Vlumul 3(16)*. Chișinău: 2005, p. 270.
19. Codul penal al Republicii Moldova: nr. 985 din 18.04.2002. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 72-74, din 14.04.2009.
20. Codul Funciar: nr. 828 din 25.12.1991. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 107, din 04.09.2001
21. Legea privind ocrotirea monumentelor: nr. 1530 din 22.06.1993. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 15-17, din 02.02.2010
22. Legea cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale: nr.523 din 16.07.1999. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 124-125, din 11.11.1999.
23. Legea culturii: nr. 413 – XIV din 27.05.1999. In: *Monitorul Oficial al republicii Moldova* nr. 83 – 86/401, din 05.08.1999.
24. *Convenția europeană privind protecția patrimoniului arhitectural*, Granada, 1985.
25. Regulamentul privind zonele protejate naturale și construcție, apribat prin Hotărâre de Guvern nr. 14009 din 05.10.2000, Regulamentul general de urbanism, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 5 din 05.11.1998, Regulament privind certificatul de urbanismși autorizarea construirii sau desființării construcțiilor și amenajărilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.360 din 18.04.1997.
26. Dezbaterea proiectului de Hotarire nr. 3214 privind formarea Comisiei parlamentare de anchetă pentru examinarea legalității Hotăririi Guvernului nr. 865 din 17 august 2005 privind excluderea din Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat a conacului urban Teodosiu. (Discuțiile au fost sistate). Disponibil: <http://www.parlament.md/news/plenaryrecords/14.10.2005/index.html>
27. *Convenția culturală europeană*, Paris, 1954, semnată la 24.05.1994
28. Constituția Republicii Moldova: din 29.07.1994. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr.1, din 12.08.1994.
29. Istoria. Edificii publice și lăcașuri de cult în capitala Basarebiei în a doua jumătate a secolului XIX (1850 - 1900). 2020 [citat 21.11.2020]. Disponibil: <http://istoria.md/>
30. ȘTEFĂNIȚĂ I., BALAN E., CHERDIVARĂ A., OBOROCEANU V., ROȘCA N., *Patrimoniul cultural al Republicii Moldova: de la realitate la necesitate*.
31. Centrul istoric al Chișinăului – patrimonial cultural al capitalei. 2020 [citat 21.11.2020]. Disponibil: www.monument.sit.md
32. EREMCIUC, I., MOSENT, T. Proiect de execuție ”Restaurarea imobilului privat cu replanificarea spațiilor interioare, intrării și geamurilor de pe fațadă”.